

ارزشیابی برنامه ی آموزش پیشگیری از عوارض شیمی درمانی بر میزان افسردگی و اضطراب بیماران مبتلا به سرطان تحت شیمی درمانی

مریم همتی قراملکی

گروه روان شناسی، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، شبستر، ایران

نسرین اکبری شهابی

دانش آموخته ی گروه روان شناسی(ارشد)، واحد شبستر، دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

چکیده

این مطالعه پژوهشی آزمایشی است که در اواخر سال 1396 در بیمارستان شهید قاضی طباطبایی تبریز انجام گرفت. نمونه پژوهش شامل 60 نفر از بیماران سرطانی بود که با استفاده از گمارش تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل (در هر گروه 30 نفر) قرار داده شدند. میزان اضطراب و افسردگی آنها با استفاده از مقیاس بیمارستانی اضطراب و افسردگی (HADS) ارزیابی شد. تجزیه و تحلیل داده ها با کوواریانس نشان داد که میزان افسردگی و اضطراب پس از آموزش، معنی دار افزایش نیافته بود هر چند کمی سطح افسردگی و اضطراب پایین آمده بود. پس این برنامه آموزش رسمی در پیشگیری از عوارض شیمی درمانی در کاهش اضطراب و افسردگی بیماران موثر نیست و نیاز به روش های دیگر برای ارائه خدمات خصوصاً در ابعاد روانشناختی وجود دارد.

واژه های کلیدی: بیماران سرطانی، اضطراب، افسردگی، پیشگیری از عوارض شیمی درمانی و پرسشنامه HADS.

یکی از بیماری های سخت در علوم پزشکی و عامل مرگ و میر بسیاری از انسان ها، بیماری سرطان است. سرطان در نتیجه ی رشد سلولی غیر طبیعی کنترل نشده بوجود می آید که اگر این سلول های سرطانی به رشد خود ادامه دهند بافت های سالم را با دخالت در کارکرد طبیعی آن ناحیه از بین می برند. برای بسیاری از مردم تجربه تشخیص و درمان منجر به پیدایش علائم اضطراب و افسردگی می شود (کرنال، 2009، به نقل از دیس، 2012). اضطراب و افسردگی در بیماران سرطانی منجر به علائم شدید تر، زمان بهبودی طولانی تر، نتایج درمان ضعیف تر و کاهش کیفیت زندگی بیماران و مراقبت کنندگان می شد (جانگ و همکاران، 2010). اضطراب و افسردگی از بیماری های روانی شایع در